

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Václava Štencla a Jitky Zavřelové v právní věci žalobců: **a) Bc. M. K., b) K. K., c) K. S., d) Bc. M. J.**, všech zastoupených JUDr. Josefem Kopřivou, advokátem se sídlem Vodičkova 709/33, Praha 1, proti žalovanému: **ředitel Krajského ředitelství policie Královehradeckého kraje**, se sídlem Ulrichovo náměstí 810, Hradec Králové, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 7. 2021, čj. KRP-21125-77/ČJ-2020-0500KR, o kasační stížnosti žalobců a) až c) proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 6. 2022, čj. 30 Ad 9/2021-85,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobci **n e m a j í** právo na náhradu nákladů řízení.
- III.** Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a předcházející soudní řízení

[1] V projednávané věci jde o nárok žalobců na služební příjem za službu přesčas, v rovině právní pak především o výklad pojmu *služby, jejíž výkon nemůže být přerušen* ve smyslu § 60 odst. 3 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále jen „zákon o služebním poměru“).

[2] Žalobci a) a d) byli zařazeni na služebním místě komisař a žalobci b) a c) na služebním místě vrchní inspektor v rámci integrovaného operačního střediska (dále „IOS“) Krajského ředitelství policie Královehradeckého kraje.

[3] Ve dnech 28. 2. 2020, 14. 4. 2020 a 22. 4. 2020 podali žalobci žádost o přepočítání služebního příjmu za období od 11/2023, v níž tvrdili, že pracují v režimu 24/24 hodin, ale do pracovní doby se jim započítává pouze 22 hodin. Dle jejich názoru je IOS pracoviště s nepřerušným provozem a službou, jejíž výkon nelze přerušit. Při výpočtu odpracované doby by se proto mělo postupovat dle § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru.

[4] O této žádosti rozhodl náměstek ředitele Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje pro vnější službu (dále též „správní orgán prvního stupně“) rozhodnutím ze dne 8. 3. 2021, č. VS-55/2021 (dále též „prvostupňové rozhodnutí“). Výrokem I. přiznal správní orgán prvního stupně žalobcům v souladu s § 125 odst. 1 zákona o služebním poměru proplacení služby přesčas v celkovém rozsahu 4 hodin u žalobce a), 0,5 hodiny u žalobce b), 1 hodiny u žalobce c) a 0,5 hodiny u žalobce d), a to z důvodu naplnění podmínek služby přesčas v době plánovaných přestávek specifikovaných v tomto výroku. Výrokem II. nicméně správní orgán prvního stupně žalobcům ve zbytku nepřiznal náhradu služebního příjmu za službu přesčas v době plánovaných přestávek ve službě na jídlo a odpočinek, neboť pro takový postup nebyly splněny zákonné podmínky, respektive peněžité nároky za období od 1. 11. 2013 do 28. 2. 2017 v případě žalobce a) a od 1. 11. 2013 do 14. 4. 2017 v případě žalobce b) byly promlčeny.

[5] Žalovaný následně rozhodnutím ze dne 22. 7. 2021, čj. KRPK-21125-77/ČJ-2020-0500KR (dále též „napadené rozhodnutí“), zamítl odvolání žalobců a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

[6] Žalobci napadli rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Hradci Králové. Ten ji v záhlaví uvedeným rozsudkem zamítl.

[7] Za zásadní otázku krajský soud považoval, zda žalobci vykonávali službu, jejíž výkon nemůže být přerušen ve smyslu § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru, anebo zda mohli během nepřetržité služby čerpat přestávku na jídlo a odpočinek ve smyslu § 60 odst. 1 a 2 zákona o služebním poměru. Pro odlišení obou režimů považoval za klíčové, zda bylo umožněno jednotlivé přestávky fakticky čerpat a zda bylo organizačně, technicky a personálně zajištěno zastupování po dobu čerpání přestávek tak, aby mohli příslušníci přestávku čerpat podle vlastní volby. Tedy, zda nebyli v čerpání přestávky omezeni. V projednávané věci poté dospěl k závěru, že žalobci mohli přestávku na jídlo a odpočinek čerpat, a tudíž jim služební příjem za práci přesčas nenáleží.

[8] Krajský soud nejprve posoudil, zda služba žalobců umožňuje, aby byla přerušena přestávkou. Za tím účelem přezkoumal, zda byl ve správním řízení dostatečně zjištěn skutkový stav. Ze správního spisu zjistil, že směny trvaly 24 hodin, během nichž měli příslušníci IOS naplánovány 4 přestávky po 30 minutách. Rozvrh doby služby a plán přestávek byl dáván příslušníkům IOS k seznámení. Ti každý měsíc odsouhlasili svým podpisem výkaz s počtem odpracovaných hodin. Pokud jde o čerpání přestávek, krajský soud poukázal na to, že existují rozpory nejen mezi výpověďmi řadových příslušníků na jedné straně a vedoucích příslušníků na druhé straně, ale i rozpory mezi řadovými příslušníky navzájem. Ty se liší s ohledem na to, zda byly přestávky čerpány či z jakých důvodů je pracovníci nečerpali. Žádný z příslušníků navíc podle krajského soudu nepopřel, že mu bylo umožněno opouštět pracoviště (např. najíst se, přeparkovat auto). Krajský soud proto uvedl, že aby mohl být přijat závěr, že přestávka žalobců se započítává do jejich služby,

pokračování

tj. že jejich službu nešlo přerušit a v době přestávky stále službu konali, muselo by být prokázáno, že řadovým příslušníkům bylo uloženo v době přestávky plnit služební povinnosti nebo že v době přestávky byli objektivně a významně omezeni v tom, jak přestávku trávili. Správní orgány nicméně řádně odůvodnily, že příslušníci nebyli povinni plnit v době přestávky žádné služební úkoly. Před správními orgány nebyl proveden ani žádný důkaz, který by prokazoval, že příslušníci museli mít z příkazu svých nadřízených při opuštění pracoviště při sobě telefon pro případ plnění služebních úkolů. Krajský soud navíc sám s ohledem na svědecké výpovědi považoval za prokázané, že pokud měli mít příslušníci při opuštění pracoviště u sebe telefon, bylo to z důvodu případného kontaktování nadřízeného pro případ nemožnosti vrátit se na pracoviště.

[9] Pokud jde o rozpory jednotlivých svědeckých výpovědí, podle krajského soudu na ně správní orgány odpovídajícím způsobem reagovaly. Po provedeném dokazování je vysvětlily, přičemž skutkový stav zjistily bez důvodných pochybností. Provedené dokazování správními orgány prokazuje skutečnost, že objektivní podmínky na IOS v Hradci Králové v rozhodném dni umožňovaly vzájemné střídání policistů při výkonu služby, neboť dalšími důkazy – výpisem telefonních hovorů, přehledem počtu řešených událostí, počtem vypracovaných záznamů v informačním systému JITKA a výpisem záznamů z tohoto systému – byla potvrzena správnost výpovědí vedoucích příslušníků a zároveň odstraněny nejasnosti vyplývající z rozporných tvrzení řadových příslušníků. Obsazení pracoviště v rozhodném období bylo dostatečné a disponovalo rezervou k čerpání přestávek. Z analýzy záznamů z informačního systému JITKA za období od 1. 2. do 12. 2. 2020 a od 30. 9. do 5. 10. 2020, kdy šlo o pět po sobě jdoucích směn s obdobným nadprůměrným vytížením pracoviště IOS, rovněž vyplynulo, že vytíženost pracoviště nemohla být tak enormní, aby nebylo možné přestávky čerpat. Tento závěr lze navíc podle krajského soudu ilustrovat na příkladech, kdy žalobce d) prokazatelně opustil pracoviště (tříkrát cca na půl hodiny). Krajský soud proto přisvědčil správním orgánům, že pokud tedy řadoví příslušníci nečerpali přestávky na jídlo a odpočinek, bylo to z jejich vlastního uvážení či subjektivního přesvědčení, že jejich úkoly nezastane jiný kolega. Na hodnocení důkazů správními orgány tudíž krajský soud neshledal žádné pochybení; naopak se ztotožnil se závěrem, že s ohledem na další provedené důkazy se jeví hodnověrnějšími výpovědi vedoucích příslušníků.

[10] Pokud jde o samotné organizační, technické a personální zajištění čerpání přestávek, dospěl krajský soud k závěru, že to je v rámci pracoviště IOS v Hradci Králové organizačně a technicky nastaveno tak, že umožňuje, aby se jednotliví pracovníci v rámci směny navzájem zastupovali. Předně poukázal na to, že naplánovány jsou konkrétní časy čerpání přestávek, s nimiž jsou příslušníci seznámeni elektronicky při plánování směn na každý kalendářní měsíc a vyvěšením na nástěnce pracoviště. Zastoupení probíhá primárně prostřednictvím jiného pracovníka na téže pracovišti („SEVER“, „JIH“, tísňová linka), jenž by měl být vždy přítomen v době, kdy druhý pracovník čerpá přestávku; v případě zaneprázdnění se přitom počítá se zástupem pracovníka téhož IOS z jiného z uvedených pracovišť, případně IOS v jiném kraji. Podle názoru krajského soudu přitom nelze 30minutovou přestávku považovat za dlouhodobou. Nepřisvědčil proto argumentu žalobců, že přestávka v této délce by ohrozila chod pracoviště. V tomto směru poukázal na to, že pokud v případě kratší přestávky (např. 15 minut) není bezpečnost poskytování služby pracovištěm IOS ohrožena, jak tvrdí žalobci, nelze věřit, že čerpání naplánované a pro

všechny pracovníky očekávané přestávky v délce 30 minut již takový problém způsobí. Rovněž upozornil na to, že interní předpisy předvídají stav, kdy nebude možné nastoupit v plánovaný okamžik na přestávku – v takovém případě dochází k odsunutí počátku čerpání přestávky a příslušník má povinnost zaznamenat takovou událost do systému ve vztahu k nadřízenému, pro kterého z toho plyne další povinnost. Stejně tak je předvídaná situace, kdy nebude možné čerpat přestávku vůbec. Žalobci nicméně žádné záznamy ani soustavné hlášení nemožnosti čerpat přestávky na jídlo netvrdili a ty ani nevyplynuly ze spisu. Jedinou žalobci zmiňovanou písemnou výtkou týkající se čerpání přestávek je nesouhlas ze strany žalobců a) a d) s dokumentem nazvaným „plán přestávek“ z podpisové knihy ETŘ. Tyto nesouhlasy a poznámky k nim připojené neprokazují, že by přestávky fakticky čerpány nebyly, nemohly být a jejich čerpání nebylo zajištěno.

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalovaného a dalších podání

[11] Žalobci a) až c) (stěžovatelé) podali proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. V ní zpochybnili závěr krajského soudu ohledně čerpání přestávek pracovníky IOS v Hradci Králové, učiněný s ohledem na provedené svědecké výpovědi. Krajský soud podle nich *„fakticky zcela abstrahoval od skutečnosti, že popis reálného výkonu služby se zásadním způsobem odlišuje od toho, jakým způsobem je tato popisována ze strany vedoucích příslušníků“*. Uvedli, že pokud někteří příslušníci vypověděli, že přestávky nečerpali z vlastní vůle či tak činili až tehdy, když to umožnil výkon služby, lze uvedené přičítat primárně tomu, že tito svědci si nechťeli vytvářet problémy s vedoucími příslušníky. Namísto pochybností o postupu vedoucích pracovníků a zavedené praxi (ne)čerpání přestávek se krajský soud zaměřil na údajné rozpory ve výpovědích řadových příslušníků. Ačkoli ti nevypovídali jednotně, podle stěžovatelů je z jejich výpovědí zřejmé, že se prakticky všichni v době plánovaných přestávek nacházeli na pracovišti a vykonávali službu, případně byli v dosahu pracoviště připraveni se v případě potřeby vrátit do služby; pokud již pracoviště opouštěli, činili tak výhradně jen na několik minut. Stěžovatelé namítli, že se prokazatelně jednalo o zavedenou praxi na předmětném pracovišti, kterou vyžadoval výkon služby, jakož i nadřízení. Není tedy pravdou, že by docházelo k řádnému čerpání přestávek, nebo že se jednalo výlučně o vlastní projev jednotlivých příslušníků. V projednávaném tak měly svědecké výpovědi podle stěžovatelů prokázat pochybnost o přestávkách, obdobně jak byla vyjádřena Městským soudem v Praze v rozsudku sp. zn. 8 Ad 13/2011. Stěžovatelé tak krajskému soudu vytýkají, že upřednostnil výpovědi vedoucích příslušníků, ačkoli ze svědeckých výpovědí plyne, že vedoucí příslušníci na nedodržování plánovaných přestávek nijak nereagovali a zcela rezignovali na povinnost vyžadovat čerpání přestávek ve stanoveném termínu. Podle stěžovatelů je třeba vycházet ze skutečného stavu, tj. materiálního hlediska, zdali v daném případě existovala zastupitelnost a jestli výkon a povaha výkonu služby umožňovala odejít z pracoviště a čerpat přestávku, nebo se jednalo jen o přiměřenou dobu a jídlo a odpočinek. V tomto směru odkázali na § 556 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 7. 2019, čj. 8 As 257/2018-44.

[12] Stěžovatelé dále rozporují závěr krajského soudu, podle něhož byly s ohledem na další provedené důkazy odstraněny nejasnosti vyplývající z rozporů ve svědeckých výpovědích a potvrzena správnost výpovědí vedoucích příslušníků. Konkrétně namítají, že srovnání údajů z informačního systému JITKA nevypovídá nic o skutečném zabezpečení zastupitelnosti příslušníků čerpajících přestávky, ani to, že tyto přestávky byly skutečně

pokračování

čerpány. Krajskému soudu navíc vytykají obecnost jeho závěru. Za nesprávný považují i závěr krajského soudu, že správní orgány na rozpory jednotlivých svědeckých výpovědí reagovaly a vysvětlily je. Podle názoru stěžovatelů totiž bylo prokázáno, že vedoucí příslušníci neodpověděli na podstatnou otázku, a to „kdy a kým“ mělo být zastupování/střídání příslušníka prováděno.

[13] Závěr krajského soudu, že bylo řádným způsobem zastoupení či střídání zajištěno, podle stěžovatelů neodpovídá zavedené praxi fungování IOS v Hradci Králové. V tomto kontextu stěžovatelé odkázali na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 3. 2020, čj. 31 Ad 6/2020-389, v obdobné věci, podle něhož je povinností krajského ředitelství prokázat, že bylo střídání policistů na pracovišti IOS řádně organizačním opatřením zajištěno. To podle stěžovatelů žalovaný neprokázal, neboť tato tvrzení mají být vyvrácena výpovědi řadových příslušníků s ohledem na skutečný průběh konané služby.

[14] K závěru krajského soudu, že stěžovatelé sami nepodali žádost služebnímu funkcionáři o čerpání přestávky na jídlo a odpočinek, stěžovatelé uvedli: *„[o] jaký termín by mohli stěžovatelé žádat, když jim dopředu není známo, kdy bude, díky nápadu činnosti, vhodná doba na čerpání přestávky, již soud nesdělil. Bohužel, odtrženost od reality na služebnách policie mu to neumožňuje. Navíc, z „důvěryhodných“ výpovědí vedoucích příslušníků se tato realita nedá zjistit.“*

[15] Stěžovatelé dále namítli, že ačkoli žalovaný v řízení předložil několik důkazů o „hypotetické možnosti zastupitelnosti“ příslušníků při čerpání přestávek, v reálném chodu služby neučinil žádná konkrétní opatření, jež by mohla skutečně potvrdit, že k zastupování příslušníka čerpajícího přestávku skutečně došlo a kdy. V tomto kontextu odkázali na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2020, čj. 8 As 160/2018-42, podle něhož je nutné dospět k závěru, že čerpání přestávky mají povahu pouze přiměřené doby na jídlo a odpočinek ve smyslu § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru tehdy, pokud by pracovní prostředí a vytíženost pracovníků fakticky čerpání přestávek ve službě na jídlo a odpočinek neumožňovala. Jako na principiálně přílehlavé pak stěžovatelé odkázali opětovně na rozsudek Městského soudu v Praze sp. zn. 8 Ad 13/2011, a na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 8 As 260/2018, z nichž má plynout, že pokud substituce příslušníka čerpajícího přestávku zajištěna není, je nutno službu považovat za nepřerušitelnou. To je podle stěžovatelů právě případ týkající se výkonu služby a chodu na IOS v Hradci Králové, neboť žalovaný *„údajně prováděné střídání nijak nedoložil a jeho argumentace tak zůstala v rovině účelových tvrzení, která jsou popřena výpovědi řadových příslušníků stran reálného výkonu služby na předmětném pracovišti“*.

[16] Závěrem stěžovatelé zdůrazňují, že na IOS v Hradci Králové docházelo běžně k řešení situací, při kterých byl zcela reálně ohrožen život, zdraví, jakož i majetek obyvatel, což vyžadovalo okamžité řešení. Tyto požadavky nebylo možné plnit v menším počtu příslušníků, pokud by všichni chodili čerpat celou přestávku mimo IOS. Krajský soud nezohlednil, že jde o specifické pracoviště. Technické vybavení je zde stejné jako na jiných IOS v České republice; na většině z nich jsou přestávky propláceny. Praxe byla taková, že k řádnému čerpání přestávek ani zdaleka nedocházelo.

[17] Žalovaný ve svém vyjádření navrhl kasační stížnost zamítnout. Předně se ztotožnil s napadeným rozsudkem a uvedl, že kasační stížnost je nepřehledná a námítky postrádají

argumentační váhu; některé nelze vyhodnotit jinak než jako prosté konstatování. Nad rámec svého vyjádření k žalobě doplnil, že krajský soud se zabýval stěžovateli tvrzenými důvody, které měly znemožňovat čerpat plánované přestávky, přičemž řádně odůvodnil, proč jsou tyto důvody nepatřičné. Poukázal též na nový argument mířící proti hodnocení skutkového stavu, jenž stěžovatelé neuplatnili v žalobě, a to konkrétně zmínku, že výpověď příslušníků byla ovlivněna tím, že si nechtěli vytvářet problémy s vedoucími příslušníky. Setrval na závěru, že na základě přijatých organizačních a personálních opatření, jakož i díky použitým technologickým řešením a technickému zabezpečení se v případě pracoviště IOS nejedná o pracoviště, kde se vykonává služba, jejíž výkon nelze přerušit. Pokud se stěžovatelé zaštiťují praxí, jde podle něj o praxi, kterou si pravděpodobně vytvořili sami řadoví policisté, žalovaný ji nevyžadoval, a tato je praxe v rozporu se služebními předpisy na dodržování předem známých a stanovených časů přestávek. Stejně tak nikdy nevyžadoval připravenost v průběhu přestávky, neomezoval příslušníky při čerpání přestávek a nebránil jim opouštět pracoviště. Těmito skutečnostmi se krajský soud obsáhle zabýval, posoudil je a potvrdil jejich správnost. Odkaz stěžovatelů na rozsudek Městského soudu v Praze, sp. zn. 8 Ad 13/2011, je podle žalovaného účelový, neboť přehlíží další významné aspekty věci. Pokud jde o kontrolní činnost vedoucích příslušníků, tu považuje žalovaný za standardní, přičemž poukázal na to, že stěžovatelé nepředkládají žádné relevantní skutečnosti na podporu svého tvrzení, že na kontrolu měli vedoucí příslušníci rezignovat. Reálný stav je podle žalovaného takový, že služebními předpisy je vytvořen normativní rámec, právo na přestávku je garantováno a je nařízeno ji čerpat, je zajištěna informovanost policistů o konkrétním stanovení časů přestávek, personální obsazení směny umožňuje jejich střídání a zastupování, což je umocněno technickým řešením a technologickým vybavením pracoviště. Stejně tak stěžovatelé zpochybňují závěr krajského soudu, že řadoví příslušníci nebyli povinnosti plnit v době přestávky žádné služební úkoly; jedná se však o pouhé konstatování a jejich námitka je v rozporu se skutkovými zjištěními a podkladovými materiály ve spise. Žalovaný stěžovatelům rovněž vytýká, že účelově zúžili rozsah podkladů, na jejichž základě dospěl krajský soud k závěru o zastupitelnosti příslušníků IOS, neboť tak neučinil pouze na základě srovnání údajů z informačního systému JITKA, ale i dalších důkazů. Další část kasační stížnosti, která se týká nedostatků kontrolní činnosti, je podle žalovaného prostou polemikou stěžovatelů se závěry krajského soudu. Jejich argumentace se mýlí s odkazovaným odůvodněním rozsudku Nejvyššího správního soudu čj. 8 As 160/2018-42. Žalovaný nespatřuje rozpor mezi odkazovanými rozsudky. Námitka, že žalovaný neučinil žádná konkrétní opatření v reálném chodu služby, pak podle žalovaného míří proti jeho rozhodnutí, nikoli rozsudku krajského soudu. Stejný náhled má žalovaný i na vyjádření stěžovatelů týkající se zajištění substituce pracovníků IOS, personální situace i technického vybavení IOS, jakož i na tvrzení ohledně údajné praxe na pracovišti IOS.

[18] Žalobce b) posléze soudu zaslal dvě doplnění kasační stížnosti, v nichž poukázal na závazný pokyn policejního prezidenta č. 109/2009 a zdůraznil jako faktory charakterizující pracoviště IOS akceschopnost a kvalitu plněných úkolů. Poukázal na případy „aktivního střelce“, kdy policisté IOS nebyli akceschopní nebo jejich plněné úkoly byly nekvalitní. Tyto příklady byly dávány za odstrašující vzor činnosti IOS. Vedoucí funkcionáři proto chtěli, aby byli policisté IOS pokud možno co nejvíce na pracovišti nebo jeho blízkosti a dosažitelnosti. Pracoviště nelze hodnotit jen z pohledu zatíženosti počtem případů apod., ale z pohledu akceschopnosti, rychlosti a správnosti plnění služebních úkolů. Žalobce b) dále poukázal na obdobný případ jeho kolegy, který Nejvyšší správní soud posuzoval v rozsudku ze dne 18. 1. 2023, čj. 4 As 116/2022-31. Zdůraznil zároveň, že na IOS v Hradci Králové šlo

pokračování

o nepřetržitý a nepřerušovaný výkon služby, který po policistech vždy chtěli jejich nadřízení. Služební funkcionář podle žalobce b) nesplnil povinnost zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.

[19] Žalovaný ve svých vyjádřeních k doplnění kasační stížnosti uvedl, že akceschopnost a kvalita plněných úkolů jsou kategorie hodnocení vlastního výkonu služby a nepatří mezi faktory určující povahu a charakteristiku konkrétního pracoviště. Podle žalovaného se argumentace opřená o tragické události v Českých Budějovicích a Uherském Hradišti mýlí s meritem věci a judikatura uváděná žalobcem b) se týkala odlišného skutkového stavu. Žalovaný také zdůraznil, že on i krajský soud posuzovali pracoviště IOS mimo jiné i v kontextu závazného pokynu policejního prezidenta č. 109/2009. V případě cvičení, které zasáhlo do možnosti čerpat přestávku, byla žalobcům přiznána a proplacena služba přesčas. Z této nestandardní činnosti nelze vyvozovat závěry, že na IOS je běžně vykonávána služba, jejíž výkon nemůže být přerušen. Ve zbytku se žalovaný převážně zabývá vývojem řízení vedených s dalšími kolegy žalobce b) v obdobné věci a zdůvodňuje, proč byl od 1. 1. 2024 nastaven odlišný systém výkonu služby na IOS.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[20] Kasační stížnost není důvodná.

[21] Stěžovatelé podali kasační stížnost z důvodů podřaditelných pod § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Podle § 103 odst. 1 písm. a) lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené „nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení“. Pokud jde poté o důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., ten zahrnuje „vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost“.

[22] Nejvyšší správní soud však zdůrazňuje, že řízení o kasační stížnosti není pokračováním řízení o žalobě. Je samostatným řízením o mimořádném opravném prostředku poté, kdy řízení před krajským soudem bylo pravomocně skončeno. V tomto řízení Nejvyšší správní soud přezkouvává především rozhodnutí a postup krajského soudu, který o žalobě rozhodl a proti němuž kasační stížnost směřuje. Podstatou řízení o kasační stížnosti je tudíž přezkum soudního rozhodnutí (§ 102 s. ř. s.). Ačkoli tím Nejvyšší správní soud současně zprostředkovaně – skrze napadený rozsudek krajského soudu – může přezkouvávat i rozhodnutí správních orgánů, a to včetně otázky, zda jimi zjištěný skutkový stav má oporu ve spisech či s nimi není v rozporu. Z povahy kasační stížnosti jako mimořádného opravného prostředku plyne, že Nejvyššímu správnímu soudu zásadně nepřísluší činit nová skutková zjištění či přehodnocovat správním orgánem provedené důkazy. Rozsah přezkumu Nejvyššího správního soudu, pokud jde o skutková zjištění správních orgánů, tak je v řízení o kasační stížnosti značně omezen na ověření, zda skutková podstata „nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu“, či „při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost“, příp. zda je rozhodnutí správního orgánu nepřezkoumatelné pro

nesrozumitelnost, přičemž krajský soud pro některou z těchto vad rozhodnutí správního orgánu nezrušil.

[23] Pokud jde proto o projednání jednotlivých kasačních námitek, Nejvyšší správní soud nejprve posoudil stěžovatelem nastolenou právní otázku. Poté touto optikou posoudil námitky mířící proti zjištěnému skutkovému stavu a důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., tedy zda mají skutková zjištění oporu ve spisech, či zda při jejich zjišťování nebyl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost. Konečně Nejvyšší správní soud vyhodnotil správnost právního hodnocení zjištěného skutkového stavu ze strany krajského soudu a vypořádal zbylé námitky stěžovatelů.

[24] Zároveň Nejvyšší správní soud předesílá, že obdobnou skutkovou situací se již ve vztahu k jinému příslušníkovi téhož IOS zabýval v rozsudku ze dne 8. 11. 2022, čj. 7 As 187/2022-26. V nyní posuzované věci přitom neshledal důvod se od závěrů vyslovených v uvedeném rozsudku jakkoliv odchýlit.

III. 1) Odlišení režimů výkonu služby podle § 60 odst. 1 a 3 zákona o služebním poměru

[25] Klíčovou právní otázkou posuzované věci je, zda byla na pracovišti IOS, kde vykonává službu stěžovatel, zabezpečena přestávka ve službě na jídlo a odpočinek ve smyslu § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru, nebo zda bylo možné čerpat pouze přiměřenou dobu na jídlo a odpočinek ve smyslu § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru, za kterou náleží služební příjem.

[26] Podle § 60 zákona o služebním poměru:

„(1) Příslušník má nárok na přestávku ve službě na jídlo a odpočinek, nejdéle po každých 5 hodinách nepřetržitého výkonu služby, jestliže služební funkcionář nerozhodne na žádost příslušníka jinak, a to při trvání směny

a) do 9 hodin v rozsahu 30 minut,

b) nad 9 hodin v takovém rozsahu, aby jedna přestávka činila 30 minut a ostatní přestávky činily nejméně 15 minut.

(2) Přestávka ve službě na jídlo a odpočinek se nezapočítává do doby služby.

(3) Jde-li o službu, jejíž výkon nemůže být přerušen, musí být příslušníkovi i bez přerušení výkonu služby zajištěna přiměřená doba na jídlo a odpočinek.“

[27] Judikatura správních soudů již vymezila kritéria, na jejichž základě lze posoudit, zda příslušníci bezpečnostních sborů mohli během nepřetržité služby čerpat přestávku ve službě na jídlo a odpočinek podle § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru, nebo zda šlo ve smyslu § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru o službu, jejíž výkon nemůže být přerušen. Právě na závěrech judikatury správních soudů založil krajský soud hmotněprávní východiska svého právního posouzení. Pro odlišení režimů podle § 60 odst. 1 a § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru bylo podle krajského soudu zásadní, zda bylo na předmětném pracovišti umožněno jednotlivé přestávky fakticky čerpat a zda bylo organizačně, technicky a personálně zajištěno zastupování po dobu čerpání přestávek tak, aby mohli příslušníci přestávku čerpat podle vlastní volby. Aby mohl být přijat závěr, že službu stěžovatelů nešlo přerušit a v době přestávky stále službu konali, muselo by být prokázáno, že řadovým

pokračování

příslušníkům bylo uloženo v době přestávky plnit služební povinnosti nebo že v době přestávky byli objektivně a významně omezeni v tom, jak přestávku trávili.

[28] Stěžovatelé v kasační stížnosti zpochybňují správnost právního posouzení věci krajským soudem. Dle jejich názoru měla být krajským soudem zkoumána odlišná skutková situace pro účely právního hodnocení povahy výkonu služby jako přerušitelné či nepřerušitelné ve smyslu § 60 odst. 1 a 3 zákona o služebním poměru. Stěžovatelé považují za „*zcela zásadní, zdali k řádnému čerpání přestávek docházelo, anebo nikoliv*“. Má se proto vycházet ze skutečného stavu, tj. materiálního hlediska, zdali v daném případě existovala zastupitelnost a jestli výkon a povaha výkonu služby umožňovala odejít z pracoviště a čerpat přestávku. Stěžovatelé tak poukazují na fakticitu ve dvou různých ohledech, kterou následně směřují. První se týká *reálného čerpání jednotlivých přestávek* (námitka, že se jednotlivci v době plánovaných přestávek nacházeli na pracovišti a vykonávali službu), druhý poté *strukturální možnosti přestávky čerpat* (existence faktické zastupitelnosti a nastavení poměrů na pracovišti, které umožňuje přestávku využít).

[29] Smyslem institutu přestávky na jídlo a odpočinek podle § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru je to, že jde o „*zákonem garantovanou (nárokovou) dobu, v rámci které policista nevykonává službu a tento časový úsek je určen výhradně k jeho odpočinku, a to způsobem, který daný policista zvolí*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 7. 2019, čj. 8 As 257/2018-44). Z judikatury Nejvyššího správního soudu přitom plyne, že vyhodnocení, zda je režim výkonu služby přerušitelný, a tudíž spadá pod § 60 odst. 1, závisí v prvé řadě na charakteru služby a objektivních podmínkách na pracovišti, tedy na tom, zda možnosti pracoviště čerpání přestávek umožňují (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2020, čj. 8 As 160/2018-42). To, že jde o službu nepřetržitou, nicméně neznamená, že se jedná i o službu, kterou nelze ve smyslu § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru přerušit (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 7. 2019, čj. 8 As 257/2018-44, nebo ze dne 26. 8. 2020, čj. 8 As 160/2018-42). Důvodem, pro který nelze přestávku na jídlo a odpočinek čerpat, je obsah (náplň) služby (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 5. 2020, čj. 9 As 40/2020-78), ale i pracovní prostředí či vytíženost příslušníků (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 8. 2022, čj. 9 As 89/2021-65). Pokud jde tedy o službu vykonávanou nepřetržitě, je nutné zkoumat, zda je technicky, resp. technologicky zajištěna možnost přerušit výkon služby a provést zastoupení jiným příslušníkem a zda je zástup za příslušníka, který přestávku čerpá, předvídatelně a dostatečně konkrétním způsobem organizačně zabezpečen (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 7. 2019, čj. 8 As 257/2018-44) a personálně zajištěn, tj. zda existuje dostatek personálních kapacit ke střídání příslušníků (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2020, čj. 8 As 160/2018-42).

[30] Klíčové je tedy zjištění, zda je umožněno přestávku čerpat v požadované délce a bez toho, aby se příslušník musel věnovat služebním úkolům. O nepřerušitelnou službu se tak jedná rovněž v případech, kdy příslušníci bezpečnostních sborů jsou z různých důvodů, jako je např. nutnost plnění určitých služebních úkolů či pohotovost, fakticky omezeni v trávení celé doby přestávky dle vlastního uvážení. Nepředvídatelnost možných přerušení přestávky je totiž může stavět do stavu trvalé ostražitosti, jak Nejvyšší správní soud shrnul v rozsudku ze dne 17. 8. 2022, čj. 9 As 89/2021-65: podstatná pro určení, zda je výkon služby

přerušitelný či nikoli, je faktická možnost čerpání přestávky a absence omezení, jež objektivně a významně ovlivňují možnost příslušníka během přestávky volně nakládat s časem a věnovat se vlastním zájmům. Naopak, určitý diskomfort při čerpání přestávky v jídelně (např. praktická nemožnost opustit budovu a skutečnost, že příslušník na sobě v budově musí mít služební úbor a vysílačku) podle Nejvyššího správního soudu nebrání tomu, aby čas poskytnutý jako přestávka splňoval požadavky podle § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru. Aby tedy bylo možné konstatovat, že výkon služby příslušníků lze přerušit, musí být příslušníkům umožněno čerpat přestávky na jídlo a odpočinek nezpochybnitelným způsobem tak, aby bylo zřejmé, že po celou dobu přestávky nemusí v zásadě plnit žádné služební povinnosti a úkoly a mohou se věnovat pouze tomu, aby se najedli a odpočinuli si, a to s výjimkou případné aktivace jejich zákonné zakročovací povinnosti. Tyto závěry odpovídají i rozhodovací praxi Soudního dvora Evropské unie (např. rozsudek ze dne 9. 9. 2021 ve věci C-107/19, *XR v. Dopravní podnik hl. m. Prahy, akciová společnost*) a Ústavního soudu (náleze ze dne 18. 10. 2021, sp. zn. II. ÚS 1854/20).

[31] Z uvedených judikturních závěrů je zřejmé, že rozhodující pro závěr o „přerušitelném“ výkonu služby je skutečná, personálně zajištěná zastupitelnost, prokazatelně existující organizační, technické, resp. technologické zabezpečení čerpání přestávek a absence omezení, jež objektivně znemožňují čerpat celou přestávku v zákonné délce a standardu podle vlastního uvážení (např. pohotovost). Závěr o faktické možnosti čerpání přestávek – zajištěné skutečnými i normativními opatřeními (služebními předpisy) – je tudíž nezbytný pro učinění závěru, zda se na daném pracovišti jedná či nejedná o výkon služby, jejíž výkon nemůže být přerušen podle § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru.

[32] Toto vnímání *fakticity čerpání přestávek* nicméně nevyžaduje přezkum (ne)čerpání každé jednotlivé přestávky, často roky nazpět. Tento závěr rovněž plyne z podstaty rozlišení obou režimů a znění § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru. Uvedené ustanovení výslovně uvádí, že přiměřená doba na jídlo a odpočinek, jež se započítává do výkonu služby, náleží u služby, jejíž „výkon nemůže být přerušen“ (zvýraznění doplněno). Již z jazykového znění je tak zřejmé, že pro uplatnění tohoto ustanovení není rozhodné, zda výkon služby byl či nebyl v každém jednotlivém případě přerušen, ale to, zda je přerušeni obecně možné. Jak bylo navíc uvedeno, smyslem institutu přestávky na jídlo a odpočinek podle § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru je to, že jde o „*zákonem garantovanou (nárokovou) dobu, v rámci které policista nevykonává službu a tento časový úsek je určen výhradně k jeho odpočinku, a to způsobem, který daný policista zvolí*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 7. 2019, čj. 8 As 257/2018-44). Naopak režim podle § 60 odst. 3 představuje výjimku, která může být aplikována jen při splnění podmínek v tomto ustanovení uvedených (rozsudek Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci, ze dne 27. 7. 2018, čj. 65 Ad 9/2017-53, č. 3925/2019 Sb. NSS). Smyslem uvedených režimů je tedy umožnit příslušníkům přestávku na jídlo a odpočinek čerpat v uvedeném standardu a požadované délce. Pouze pokud to nejde, má být podle § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru poskytnuta alespoň přiměřená doba na jídlo a odpočinek. Ta se započítává do doby služby právě z důvodu, že není zajištěna v požadované délce a standardu. Důraz na skutečné čerpání namísto faktické (strukturální) možnosti přestávky čerpat by nicméně mohl vést k tomu, že příslušníci bezpečnostních sborů přestávky čerpat fakticky nebudou – ačkoli tak činit mohou – s cílem dovolávat se jejich započítání do doby služby. Podřazení takové situace bez dalšího pod režim podle § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru by bylo v rozporu nejen

pokračování

s jeho výjimečnou povahou, ale i s výše uvedeným smyslem a účelem, kterým je poskytnutí přestávky.

[33] Pokud správní soudy odkazují na fakticitu samotného (ne)čerpání přestávek, nelze ji chápat jako nezbytnost dokazovat (ne)čerpání každé jednotlivé přestávky za určité období. Jednotlivé incidenty nečerpání nicméně chápou jako faktor, který může ukazovat na (ne)možnost čerpání přestávek z různých objektivních důvodů, např. neexistence dostatečného personálního zabezpečení zastupitelnosti, absence organizačního, technického a technologického zajištění čerpání přestávek, či existenci omezení v čerpání dle vlastní volby jako je pohotovost. Fakticita čerpání každé jednotlivé přestávky však v těchto případech není sama o sobě určující pro závěr, zda výkon dané služby spadá do režimu podle § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru. Tím jsou právě ony objektivní okolnosti. Kupříkladu v rozsudku ze dne 18. 7. 2019, čj. 8 As 257/2018-44 tak Nejvyšší správní soud uvedl, že to, že příslušníci výjezdové hlídky fakticky sloužili i v době čerpání přestávek, svědčí závěru, že jejich služba měla s ohledem na nedostatečné organizační zajištění zástupu v průběhu čerpání fakticky nepřetržitý a nepřerušovaný charakter. Nejvyšší správní soud tak zasadil fakticitu nečerpání přestávek do kontextu nedostatečného organizačního zabezpečení čerpání přestávek, na jehož základě poté konstatoval, že žalobce vykonával službu, kterou fakticky nebylo možné přerušit ve smyslu § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru. Jako faktor pro posouzení „přerušitelnosti“ výkonu služby chápal fakticitu ohledně skutečného čerpání přestávek např. i Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci v rozsudku ze dne 27. 7. 2018, čj. 65 Ad 9/2017-53 (č. 3925/2019 Sb. NSS).

[34] Uvedený závěr není dotčen ani rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 10. 2. 2022, čj. 59 Ad 3/2021-101, podle něhož *„z pohledu zákona o služebním poměru je rozhodující pouze to, zda skutečně byly přestávky v délce 30 a 15 minut v zákonném standardu v jednotlivých dnech čerpány či nikoliv.“* Krajský soud totiž při tomto závěru vyšel z premisy, že *„příslušník nedobrovolně nemůže čerpat přestávku na jídlo a oddech v rozsahu a kvalitě, jež mu přiznává § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru“* (zvýraznění doplněno). Rozhodující pro učinění uvedeného závěru v projednávané věci a odlišení režimu výkonu služby tudíž bylo rovněž faktické umožnění přestávky čerpat, nikoli fakticita samotného čerpání, čemuž by mohlo výše uvedené vyjádření zavdávat.

[35] Pokud tedy stěžovatelé namítají, že plnění úkolů v době plánovaných přestávek vyžadoval výkon služby, jakož i nadřízení a zavedená praxe fungování předmětného pracoviště, jde o okolnosti, jež mohou vést k závěru o faktické nemožnosti přestávku čerpat. Potřeby plynoucí z výkonu služby je nicméně nutné zkoumat s ohledem na existenci technicky (technologicky), personálně a organizačně zajištěného čerpání přestávek. Pokud jde poté o činnost nadřízených a případnou zavedenou praxi, lze poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2020, čj. 8 As 160/2018-42, podle něhož: *„Rozhodně [...] nelze po příslušnících požadovat, aby se sami aktivně domáhali přestávky na jídlo a oddech, aniž by jim bylo konkrétně určeno, kdy takovou přestávku mohou využít. Přičemž pokud by se stanovení přestávky nedomáhali, jejich nárok na tuto přestávku by zanikl. Nárok je sice něco, co má určitá osoba právo čerpat, tomu však musí odpovídat povinnost bezpečnostního sboru minimálně takové čerpání umožnit a to nezpochybnitelným způsobem. Za takové zajištění nelze považovat to, že se příslušník svého práva na přestávku bude muset domáhat. [...] není možné přenášet odpovědnost za porušování služebních předpisů na samotné příslušníky*

s tvrzením, že se jedná o kvalifikované pracovníky, kteří měli bránit svá práva.“ Z toho plyne, že nadřízení příslušníci musí přinejmenším umožnit čerpat přestávku, jejíž čas musí konkrétně určit a za tím účelem (opět) nastavit nezbytná technická (technologická) a organizační opatření zajištěná dostatečnými personálními kapacitami ke střídání příslušníků. Nesmí jít zároveň pouze o přijetí formálních opatření, ale o skutečnou faktickou možnost přestávky čerpat. Pokud by tedy nadřízení příslušníci i přes existenci opatření k čerpání přestávek např. prokazatelně vyžadovali plnění služebních úkolů v jejím průběhu, čerpání přestávky by nebylo fakticky možné. Zda jsou tyto požadavky splněny, je nicméně předmětem skutkových zjištění.

[36] Shrnutí: pokud je čerpání přestávek fakticky možné, tj. zastupitelnost příslušníků je skutečně personálně zajištěná a prokazatelně existuje organizační, technické, resp. technologické zabezpečení čerpání přestávek, není samotné (ne)čerpání každé jednotlivé přestávky rozhodující. Skutečné nečerpání jednotlivých konkrétních přestávek nicméně může být faktorem, který poukazuje na případnou nemožnost čerpat přestávky z objektivních důvodů, např. s ohledem na omezení jako je pohotovost, nebo nedostatek technického, organizačního či personálního zabezpečení čerpání přestávek. Důvody pro nečerpání jednotlivých přestávek však mohou být i jiné. Proto i v případech, kdy je v obecné rovině možnost čerpání přestávek zajištěna, v některých jednotlivých případech k jejich čerpání nemusí dojít.

[37] Z toho plyne, že námitka stěžovatelů, podle níž je zcela zásadním, zdali k řádnému čerpání jednotlivých přestávek docházelo, anebo nikoliv, není určující. Naopak, pokud krajský soud založil své právní posouzení na tom, zda bylo na předmětném pracovišti umožněno jednotlivé přestávky fakticky čerpat, a to *s ohledem na organizační, technické a personální zajištění zastupování a případná omezení v čerpání přestávek*, vyšel ze správných hmotněprávních východisek, jež odpovídají relevantní judikatuře správních soudů.

III. 2) Správnost právního hodnocení a vypořádání zbylých námitek stěžovatelů

[38] Zbývá vyhodnotit, zda byla hmotněprávní východiska posouzení krajským soudem správně aplikována na zjištěný skutkový stav, či zda je důvodná námitka stěžovatelů, že v případě pracoviště IOS nebylo možné přestávky čerpat s ohledem na zavedenou praxi, výkon služby a činnost nadřízených. S ohledem na uvedená skutková zjištění, učiněná v řízení před správními orgány a krajským soudem (viz zejména odstavce 54. až 79. napadeného rozsudku), je zřejmé, že stěžovatelům nelze přisvědčit. Provádění dalšího dokazování v řízení o kasační stížnosti listinami, které ke svému doplnění kasační stížnosti přiložil žalobce b), přitom Nejvyšší správní soud vyhodnotil jako nadbytečné. Předložené listiny navíc nemohou z povahy věci vyvrátit skutkový stav zjištěný v této konkrétní věci rozsáhlým dokazováním, neboť toliko shrnují a hodnotí skutkový stav zjištěný v jiných věcech (v případě rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a soudního rozhodnutí), nebo obsahují skutkovou verzi účastníka řízení v jiné věci (v případě vyjádření Miroslava Tučka ze dne 29. 12. 2023).

[39] Jak bylo uvedeno, správní orgány a krajský soud se neztotožnily se skutkovou verzí předloženou stěžovateli, že přestávky nebylo možné čerpat s ohledem na výkon práce či zavedenou praxi. Naopak, s ohledem na vyhodnocení svědeckých výpovědí a dalších důkazů dospěly k závěru, že objektivní podmínky na předmětném pracovišti umožňovaly přestávky

pokračování

čerpat. Bylo umožněno zastoupení jiným příslušníkem, jež bylo organizačně a personálně zabezpečeno. Neexistovala ani žádná omezení způsobu čerpání přestávek či požadavky na plnění služebních úkolů v jejich průběhu. Jelikož je pro odlišení režimů výkonu služby podle § 60 odst. 1 a odst. 3 zákona o služebním poměru rozhodující právě zabezpečení faktické možnosti čerpání přestávek s ohledem na uvedená opatření, krajský soud výše uvedená hmotněprávní východiska aplikoval správně.

[40] Pro posuzovanou věc proto není rozhodné ani to, že na pracovišti IOS je (potažmo má být) údajně kladen důraz na akceschopnost a kvalitu plněných úkolů. Tyto požadavky lze totiž naplňovat jak v rámci „nepřerušitelného“ tak v rámci „přerušitelného“ výkonu služby. Proto nemůže hrát roli ani to, že od 1. 1. 2024 byl údajně na daném pracovišti systém služby změněn.

[41] Pokud jde o námitku stěžovatelů, že vedoucí příslušníci na nečerpání přestávek rezignovali a nekontrolovali je, Nejvyšší správní soud považuje za dostatečná zjištění, že v projednávané věci existovala příslušná opatření umožňující zastupitelnost, příslušníci byli seznamováni s konkrétními časy k čerpání přestávek, přičemž pro případ, že tak činit nemohou, byl nastaven postup řešení – odsunutí čerpání přestávky, čemuž odpovídá povinnost zaznamenat takovou událost do elektronického systému ve vztahu k nadřízenému, pro kterého z toho plynou další povinnosti. Za této skutkové situace byly naplněny požadavky plynoucí z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2020, čj. 8 As 160/2018-42.

[42] Pro úplnost Nejvyšší správní soud uvádí, že právě projednávaný případ se skutkově odlišuje od případu řešeného v rozsudku ze dne 4. 10. 2022, čj. 7 As 53/2022-41, jímž byl zrušen rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 27. 1. 2022, čj. 57 Ad 3/2021-11, a věc vrácena soudu k dalšímu řízení. Předně se v obou případech liší pracoviště a povaha služby. Zatímco v citované věci se jednalo o pracoviště strážní služby ve věznici, v právě projednávané věci jde o příslušníky pracoviště IOS. Důvodem pro zrušení rozsudku Krajského soudu v Plzni ve věci řešené pod sp. zn. 7 As 53/2022 navíc byla nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu. Krajský soud v Plzni se totiž dostatečně nevypořádal se stěžejní argumentací žalobců, že s ohledem na nestřídání příslušníků nelze čerpáním přestávky zajistit řádné plnění uložených povinností, resp. řádný chod věznice, neboť i po dobu přestávky museli být příslušníci neustále ve střehu. Oproti nyní projednávané věci tak v dané věci nebyla dostatečně vypořádána námitka, jež zpochybňovala faktické umožnění přestávky čerpat v požadované délce a standardu, a to právě z důvodu namítané existence omezení v čerpání přestávek. O takový případ se však v projednávané věci nejedná. Podle skutkových zjištění bylo střídání příslušníků na pracovišti IOS možné a personálně zajištěné, přičemž po dobu čerpání přestávky neexistovala omezení, jež by příslušníky čerpající přestávku stavěla do stavu trvalé ostražitosti. Odlišnost mezi oběma případy spočívá konečně i v tom, že zatímco ve věci řešené pod sp. zn. 7 As 53/2022 byla vada shledána také v hodnocení důkazů (svědeckých výpovědí), v právě projednávané věci tomu tak z již výše uvedených důvodů není.

[43] Stejně tak případ řešený v rozsudku ze dne 18. 1. 2023, čj. 4 As 116/2022-31, byl skutkově odlišný. V dané věci se předně nejednalo o řádového příslušníka IOS, nýbrž o vedoucího směny. Kromě toho byl v dané věci důvodem pro zrušení rozhodnutí žalovaného

závěr o nedostatečném zjištění skutkového stavu. Takový závěr však nelze přenést na nyní projednávanou věc už z důvodu částečně odlišného okruhu provedených důkazů; v nyní projednávané věci jich bylo provedeno mnohem více, na což také Nejvyšší správní soud v odstavci [40] uvedeného rozsudku výslovně upozornil. V nyní projednávané věci Nejvyšší správní soud žádné nedostatky ve zjištěném skutkovém stavu neshledal (viz výše).

[44] Nejvyšší správní soud neshledal žádnou vadu ani v tom, že krajský soud blíže nerozebral, o jaký náhradní termín přestávky měli stěžovatelé žádat. Takové úvahy správním soudům nepřísluší. Poukázat lze nicméně opětovně na bod 88 napadeného rozsudku krajského soudu, v němž je odkazováno na předpokládaný postup v situaci, kdy není možné zahájit čerpání přestávky v určený čas či vůbec. Je zřejmé, že v takovém případě se k čerpání přestávek aktivují další povinnosti nadřízených příslušníků, přičemž může být výkon služby považován i za práci přesčas.

IV. Závěr a náklady řízení

[45] Kasační stížnost není s ohledem na výše uvedené důvodná, a Nejvyšší správní soud ji proto dle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[46] O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelé neměli ve věci úspěch, a nemají proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalobce d) sice nebyl stěžovatelem v tomto řízení před Nejvyšším správním soudem, nicméně je jej nutno považovat za neúspěšného účastníka řízení, neboť je objektivně účastníkem podporujícím stranu stěžovatelů (jak je patrné ze žalobní argumentace, kterou všichni žalobci uplatnili společně). Ani žalobce d) proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, proto soud rozhodl, že se mu náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 5. dubna 2024

Milan Podhrázký
předseda senátu